

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

Caput III. Tertius effectus fiduciæ in Deum. Fortitudo in inexpugnabilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

net, aliud simul tenere non potest: hoc au-
 tem dico, quia qui amat seculum, Deum a-
 mare non potest: occupatam habet manum:
 dicit illi Deus: tene quod do, non vult dimit-
 tere quod habebat, ideo non potest accipere
 quod offertur. Velut si quis in mari naufra-
 gium passus manum utramque plenam ar-
 gento habeat, quod dimittere nolit, ut obla-
 tam tabulam aut porrectum funem appre-
 hendat, nunquid necesse est, ut pereat unacum
 pecunia sua? Hujus rei illustre exemplum
 suppeditat nobis Exodus, ubi notatur non
 paratus esse spiritus Israelitis a Deo concessum manna,
 quam consumpsissent omnem Ægypti fari-
 nam. Sed nihil addam amplius, jam tum de
 hoc argumento locutus sum supra, ostendi-
 que pluribus fiduciam in Deo ita connexam
 esse renuntiationi atque abnegationi rerum
 creaturarum, ut altera sine altera esse non pos-
 sit.

CAPUT III.

Tertius effectus Fiduciae in Deum, Fortitudo
 inexpugnabilis.

§. I.

Summatim proponitur hic effectus.

TERTIUS Fiduciae in Deum effectus est
 invicta quaedam fortitudo animi qua
 R con-

contra omnes adversarios nostros munimur
 & circumdamur velut igneo muro à quo
 aggredi nos tentent, continuo inflammamur.
 Hoc ipsum per Prophetam promissum est
 Ilim Deus civitati Jerusalem: Ego ero vobis
 Dominus, quasi murus ignis in circuitu.
 Ambrosius refert in vita S. Agnetis, quod
 illa quadam die occurisset in platea
 Romæ præfecti filio qui delinere eam cupiebat
 amplissimis promissis, donisque
 fiffimis pertrahere in sui amorem, castissima
 virgo tamquam si in draconem incidisset
 exhorrens, passibus aliquot ab eo recedens
 allocuta est ore severo & voce sancta
 Discede à me fomes peccati, nutrimentum
 facinoris, pabulum mortis; mecum enim
 beo custodem corporis mei Angelum Dominum
 ni, & unigenitus Dei Filius quem ignis
 murus est mihi inexpugnabilis. Videor
 verbo summatim perstrinxisse, quæ de
 tudine quam invicta in Deum Fiducia
 ingenerat, dici possunt; videamus tamen
 inceptis distinctius, quàm admirando
 in nobis illa effectus
 producat.

* *
 *

§. II.

Qui confidunt in Deo, nihil timent, quia Deus est munimen eorum.

Fiducia in Deum præstat animo nostro firmam quandam securitatem, quæ humanas præsumptiones longe excedens facit ut formidabiles aliis tam hominum quam dæmonum phalangas velut formicarum turbam despiciamus, pericula omnia contemnamus, et trepidi, vires omnes creatas adversantes velut araneorum telas perumpamus, adeo ut malis circumdati, possimus ingenti cum exultatione & cordis dilatatione cum Propheta regio exclamare: *Mihi autem adharere Deo bonum est!* ô vita omnis vitæ, quam bonum est esse tecum! ô JESU Salvator meus & Rex meus, ne permittas me obsecro unquam separari à te; Quam mihi est facile mala nullum timere, cum bonorum omnium autore protegor! Non timebo, si fractus illabatur orbis, non si terra mihi sub pedibus dehiscat, non si montes transferantur in cor maris, non si aer fulmine ac fulgure coruscet, non si creaturæ omnes quali conjuratione facta in me conspirent, ut me perdant, impavidum ferient, non timebo fretus ope divinâ & custodia protectus. *Deus noster, refugium &*

R 2

vir-

virtus, adiutor in tribulationibus quæ irruerunt nos nimis: propterea non timebimus. *Deus* turbabitur terra, & transferentur montes in cor mari. psal. 45. Dominus illuminatus est oculus meus, quem timebo? Dominus protector portus mei, à quo trepidabo? Si consistant aduersus me castra, non timebit cor meum. psal. 26. In quæ verba sic præclare S. Augustinus protegitur Imperator scutatis & non timet, protegitur mortalis à mortalibus, & securus est protegatur mortalis ab immortalibus & timebit & trepidabit? Fiduciam in Deum defectibus. *Qui confidunt in Domino, sicut moyses* Sicut non commovebitur in æternum. psal. 124. *Montes* dixit spem in Deum immutabilem. In hoc hunc locum appositè S. Chrysostomus constantem, invincibilem & inexpugnabilem. Quemadmodum enim si quis inaccessibiles adhibeat machinas, montem nec vellere loco nec labefactare poterit, ita enim si quis eum aggreditur, qui spem suam collocavit, commovebit nunquam; *Et* sumus contra omnes cœli terræque imperiorum injurias, tempestatum minarum furias, rerum vicissitudines, & tiorum infelices eventus, sui semper timemus permanet animo imperterrito, quod damento innititur inexpugnabili, *allus*

omnes repellit innoxius, triumphat inter rui-
 nas, & ridet inter adversos rerum humanarū
 casus. ô quanta sublimitas, meritò exclamat
 S. Cyprianus, inter ruinas generis humani
 stare erectum! In huiusmodi occasiōibus
 Deus se Deum exhibet, hoc est omnipoten-
 tem, & invincibilem, fortiorem omnibus for-
 tibus, evertens & disiciens machinas omnes
 in gratiam eorum quos protegit; ibi enim
 plus est auxilii, ubi plus est periculi, inquit S.
 Ambrosius, sicut bonus pater manu appre-
 hensum filium per planas vias deducit, at ubi
 periculum est lapsus, amplectitur brachiis, &
 portat in sinu, ita ut nihil hic conferat puer
 nisi ut gestari se sinat, adeoque quoties via
 occurrit difficilior, minus laborat, quàm cum
 plana est & facilis. Hoc olim promisit Moy-
 ses populo Israelitico: *portabit te Dominus si-
 cut portare solet pater filium parvulum.* Deut.
 1. Et Deus ipse testatur: *Ego quasi nutricius
 Ephraim portabam eos in brachis meis, & de-
 clinavi ad eum ut vesceretur* Ose. 11. Et apud
 Jobum dicitur: *Quasi meridians fulgor con-
 sarget tibi ad vespertam: & cum te consumptum
 fuerit, orietur ut Lucifer.* Job. 11.

Exempla huius veritatis,

HAc ratione Deus nutrit innumerabiles Ierusalem Judaici populi multitudinem in deserto quadraginta annis præbens illi indigentia et sterili quotidie abundantiam panis & aquæ. Exod. 16. Sic Danielem prostratum in lacum leonum Deus servavit ut non inter bestias fame ac rabie effretus sed inter blandientes catulos videretur confidere. Hoc divino animatus auxilio S. Martinus cum à furente latronum globo circumdaretur, majorem animi tranquillitatem, serenitatemque exhibuit quam unquam alius. Idem expertus est S. Felix cum persecutoribus fugiens crudelitatem in angulo quodam reperdidit se araneorum telis divinâ providentiâ subito expansis tectus. Quæ res occasum dedit ingenioso Poëtæ canendi.

Si cui Christus adest? huic fuit murus:

Si cui Christus abest huic murus fuit.

Nec tantum Fiducia in Deum fortiter reddit adversus terrenas, sed etiam contra spirituales tenebrarum potestates. Narratur in vita S. Macarii Alexandrini quod cum per-

mones omnem conatum adhiberent in ver-
 firando, ut vir Sanctus relictâ eremo Ro-
 mam peteret ostensus se populo, respon-
 dit malignis spiritibus: Faciam quod vultis,
 si me hoc loco dimotum deducere possitis in
 riam, Atque ita eodem perstitit loco à mane
 usque ad vesperam, ut nullâ vi infernalium
 hostium ab eo vel latum unguem dimoveri
 potuerit. O admirabiles in Deum fiduciæ vi-
 res! Tanta patrare miracula non videntur
 potuisse mortales homines, sed qui relictâ in-
 firmitate humanâ, virtutem assumpserint An-
 gelicam, imò divinam, ut testatur in scriptu-
 ris sacris Spiritus Sanctus, & paulò post o-
 stendemus. Sed audiamus prius quo sensu de
 hac re loquatur Sanctissimus Japoniæ Apo-
 stolus Franciscus Xaverius; sic autem scribit
 ad Prapositum Provincialem Lusitaniæ de
 suo in Japoniam atque extremas orientis in-
 „sulas proposito itinere: Obstupescunt stu-
 „diosi mei omnes & amici, quòd tam longin-
 „quum ac periculosum suscipere iter non ve-
 „reor. Multa mihi tempestatum, syrtium, py-
 „ratarum pericula proponunt. Ceterum haud
 „paulò magis ego illos invicem obstupesco,
 „quòd tam exiguam habeant Dei fiduciam,
 „cujus illa omnia in ditione sunt ac potesta-
 „te. Equidem cum Dei nutu atque imperio

„omnia gubernari certò sciam; nihil enim
 „no metuo præter ipsum Deum; ne scilicet
 „is de meâ in suo obsequio religionis
 „studio, negligentia inertiaque meritis
 „gat pœnas. Quocircareliquos terrores, et
 „crimina, ærumnas, cruces, nihil admodum
 „pertimesco. Unum quippe timeo rerum
 „mnium effectorem ac moderatorem Deum
 „quod res ceteræ quamvis noxiæ, non
 „si quatenus ille finit, nocere hominibus
 „queant.

§. IV.

Qui sperant in Deo, mutant fortitudinem.

S Propheta Isaias dat hoc testimonium
 „qui plenè confidunt in Deo: *Qui sperant
 „in Domino, mutabunt fortitudinem, cursumque
 „non laborabunt, ambulabunt & non deficiunt.*
 Isai. 40. Paradoxon id fortasse videbitur
 „credibile iis qui causam ejus ignorant, sed
 „mini mirum videri potest qui legerit in
 „litteris id quod hæc sæpius testantur, nimirum
 „eos qui sperant in Deo, assumere Dei
 „fortitudinem & extollere se supra res
 „humanas. *Quia tu es Domine, spes mea*
 „David in personâ justorum. Unde mox
 „dit: *Altissimum posuisti refugium tuum.*
 „90. Qui ergo fieri potest, ut calamitates

miseriæ, quæ ceteros solent invadere, ad locum tam sublimem pertingant, & ad te in eò constitutum? Non jam miror currentem te non fatigari, quia portaris in humeris Dei. Non times ne ab hostibus tuis vincaris; Deus enim pugnat pro te, nec pericula te terrent, siquidem Deus securum te facit.

Vis exemplis hanc veritatem comprobem? Considera, inquit S. Chrysostomus, quantâ constantiâ Elias Propheta reprehendat impietatem regis Achab; diceres Principem increpare servum suum; & tamen quis homo erat hic Propheta? pauperrimus mortalium, panem suum medicabat ab avibus, pallio rudî coopertus; sed Deus erat cum illo & sub vili palliolo fortitudo latebat divina: Hæc illam formidabilem faciebat mundi potentatibus. Contra Rex Achab mancipium erat dæmonis, indomitarum passionum ac peccatorum cōstrictus vinculis obsistere nec poterat nec audebat. Considera quoque magnanimitatem S. Pauli Apostoli qui eodē præcone Chrysostomo tyrannos ipsum adeo Neronem velut culices æstimabat. Audi etiâ, idem aurei oris Antistes loquitur, quo modo allocutus sit S. Babylas Imperatorem quem eam prohibens cum ab ingressu templi, eo quod hominem innocentem datum pacis

R 3

obsidem

obsidem curasset interfici. Hic Sanctus
 religionis retinentissimus memor omnium
 mundi pompam à Prophetis appellatam
 umbram & somnium, utpote quæ cum
 Deo nihili instar reputatur, perinde si non
 esset, & similiter venientis Principis & con-
 tantis curiæ apparatus considerans non de-
 bitavit eum è templo ejicere, non aliter
 si collectas sordes quisquiliâsque projecit
 foras. Diogenis ad Alexandrum verba quibus
 eum rogabat ut ab sole abisteret nec illi
 eriperet, quod dare non posset, celebrata sunt
 ore Ethnicorum, sed comparari non possunt
 cum verbis S. Babylæ quibus Imperator
 appellans peccati & diaboli mancipium
 lut canem de templo pepulit. Admiratur
 Antonium dæmonum legione oblectatum
 qui in varias bestiarum formas transfiguratus
 gruniendo, mugiendo, rugiendo, rudentibus
 garriendo faceffere illi molestiam conabatur;
 at vir Sanctus nihil turbatus tam in-
 dito strepitu, solo crucis signo velut musca
 depulit omnes ad orbem, quasi potestatem
 premâ pro libitu illis dominaretur. Vide
 Petrum Apostolorum principem carnis
 nullum, in carcere conclusum ab impiis
 rode. Parabatur illi supplicium extremum,
 virgæ expediebantur, catasta & crucis
 nomina

nomina summa illum manebat; interim ille
more consueto somnum capit *inter duos mi-
lites vinculis catenis duabus*, Act. 12. perinde
ac si mollissimo lecto sericisque coopertus
cortinis decumberet in arce munitissima se-
curus omnium hostium. Necessse est ut Ange-
lus Domini dormientem excitet & catenas
manuum solvat & educat de carcere. Quis
non miretur tantam animi tranquillitatem?
hostes crudelissimi sanguinem ejus sitiunt,
mortem infamem meditantur; ipse interim
quasi hæc ad eum non pertineant, securus
dormit. Narrat idem Evangelista Lucas de S
Paulo cum Sila virgis caeso & coniecto in car-
cerem, cumque media nocte ambo orantes
laudarent Deum ita ut audirentur etiam à
custodibus, *subito terra motus factus est mag-
nus ita ut moverentur fundamenta carceris.*
Et statim aperta sunt omnia ostia & univer-
sorum vincula soluta sunt. Experges factus au-
tem custos carceris & videns januas apertas
carceru evaginato gladio volebat se interficere
cogitans fugisse vinculos, Clamavit autem Pau-
lus voce magna dicens: Nihil tibi malifeceris,
universi enim hic sumus. Sic qui confidunt
in Deo, mutant naturæ suæ imbecillitatem
in fortitudinem & potentiam Dei, qui illo-
rum fit non protector modo & refugium &

asylum, sed etiam ut sic dicam, vita & filia
 propria. Hoc sibi beneficium olim postulat
 David a Deo, orans: *Apprehende arma pro
 sum? dicit anima mea: Salus tua ego sum.*
 34. Rex aliquis, ut supra dicebamus ex S. Au-
 gustino, suorum vigili septus custodia le-
 rus dormit, & justus quem custodit Deus
 pupillam oculi timebit? Custodes regum
 nunquam occupantur a somno, ut manus
 suo desint; at *ecce non dormitabit neque cor
 et qui custodit Israel.*

§. V.

*De fortitudine trium puerorum in furno
 Babylonica Dan. 3.*

Concludo hoc Caput celeberrima omni-
 antiquitatis historia de tribus Hebra-
 pueris, quos Nabuchodonosor manibus
 dibusque vinctos iussit conjici in fornacem
 ardentem; in quibus sane mirabiliter eluce-
 sivi in victa eorum qui confidunt in Deo fortitu-
 do constantiaque, & inimica Deo potentia
 infirmitas. Atque ut narratio haec fiat
 stirior, instituam eum ipsis pene verbis
 Chrysostomi qui eam aurea sua eloquentia
 exornatam duabus complexus est hominibus
 in quibus eorum heroica constantia referen-
 da usus est ad Antiochenum populum in mag-

nā tum calamitate & publicā afflictione ver-
santem consolandum. Sic igitur ferè loqui-
tur sanctissimus disertissimisque Orator.
Tres fuere nobilissimi adolescentes qui vir-
tute fiduciae quā habebant in divinā Pro-
videntiā miraculo fuerunt omnibus genti-
bus omniq̄ ætati consequenti.

„Etenim tres in fornacem coniecti sunt, &
„nec ita religionis obliti sunt, nec ipsos ter-
„ruit flamma: murus ipsis factus est ignis &
„vestis flamma & fons fornax & ligatos ca-
„piens, solutos reddidit. Mortalia suscepit
„corpora & tamquam immortalibus absti-
„nuit: non agnovit naturam sed pietati reve-
„rentiam exhibuit. Vinxit pedes tyrannus &
„ignis vim pedes vinxerunt. Orem admira-
„bilem: vinctos solvit flamma & ipsa de re-
„liquo à vinctis vincta est: mutavit enim re-
„rum naturam adolescentulorum religio:
„immò verò non naturam mutavit, sed quod
„erat mirabilius permanentis naturæ vim
„repressit, non enim ignem extinxit sed ar-
„dentem inefficacem reddidit; & quod est
„mirabile & stupendum non in sanctis tantū
„corporibus hoc factum est, sed & in vesti-
„mentis ipsorum & calceamentis. Tu verò
„michi considera ubique quomodo diabolus
„per quæ Dei servos impugnat, per hæc pro-

„priam vim destruit, non volens quidem se
 „Dei sapientiâ & providentiâ illius artibus
 „artibus in ipsius caput utente. Diabolus
 „nim Tyranno se insinuans neque ferro
 „ctorum capita abscindi permittit, neque be
 „stius tradi, sed in ignem injici suavit, ut ne
 „que reliquæ illorum sanctorum remane
 „rent, ipsis corporibus consumptis & ipsorum
 „cinere cum farmentorum cinere commin
 „Deus autem hoc ipso ad impietatis detur
 „tionem usus est. Perfæ ignem Deum esse
 „putant ipsumque multo cultu venerant
 „Volens igitur Deus istam, impietatis mate
 „riam auferre, concessit huiusmodi para
 „modum ut præ oculis omnium ipsum co
 „lentium, servis suis victoriam conferret, per
 „ipsa opera ijs persuadere volens quod gen
 „tilium dij non Deum tantum sed & Deos
 „vos timent. Quod ut magis elucescat opera
 „pretium erit totam historiam ex Scripturis
 „sacris huc referre. Itaque Nabuchodonosor rex
 „misit ad congregandos satrapas, ad agendam
 „Iudices, duces & tyrannos & prefatos omnes
 „que principes regionum, ut convenirent ad de
 „dicationem statua quam erexerat. Dan. 3. Et
 „congregati sunt omnes. Inimicus spectatis
 „res cogit & ipse spectaculum convocavit
 „studia ponit & theatrum non vulgare

hominum non quorundam privatorum sed
omnium honoratorum & omnium magi-
stratum, ut & testimonium apud multos
fide dignum fiat. Conveniunt non in urbe,
sed plani & nudi campi hoc orbis theatrum
suscipiunt. Cumque starent omnes in con-
spectu statuæ aureæ immensæ magnitudi-
nis. *preco clamabat vehementer: vobis dicitur
populo, tribubus & linguis, In hora qua audie-
ritis sonum tubæ & fistulæ & citharæ sambu-
cæ & psalterij & symphoniæ & universi generis
musicorum, cadentes adorare statuam auream
quam constituit Nabuchodonosor Rex. Si quis
autem non prostratus adoraverit, eadem horâ
mittetur in fornacem ignis ardentis.* Vide quot
insidiarum necessitates & quàm profunda
vorago & præcipitium utrimque. Propte-
rea enim tot musicorum consonantia, pro-
pterea caminus ardens, ut & voluptas & ti-
mor assistentium animas obsideret. Asper
astantium quispiam est & rigidus? molliat
ipsum, inquit, delectans omnisonæ musicæ
melodia. Sed his insidijs superior est? Ter-
reat & percellat flammæ aspectus. Et erat
timor & voluptas: hæc per aures, ille per o-
culos animas subrepens. Sed adolescentu-
lorum illorum generositate, horum nihil
redarguit. Omnia hæc propter ipsos diabo-
lus

„lus præparaverat, non enim de subditis
 „bitabat, sed potius multum confidebat
 „quod nullus legis regi se objecturus erat
 „Postquam verò occiderunt omnes & vi
 „sunt, tunc in medium pueri soli aguntur
 „sic quoque victoria fiat clarior, cum in
 „ta multitudine ipsi soli vincant & præ
 „tur. Post hæc igitur statim ut audierunt
 „populi tribus & populi sonitum tubæ & om
 „generis musicorum, cadentes omnes populi
 „bus & lingua, adoraverunt statuam auream
 „Soli Sadrach, Misach & Abdenago. in medio
 „tantæ multitudinis Principum ac Philo
 „phorum stant immobiles execrati tantum
 „sacrilegium, nec ut uni Deo soli debeat
 „cultum & honorem deferant muto simula
 „chro vel concentu musico, vel atrocibus
 „nis, vel tantæ turbæ exemplo inducantur
 „Hoc autem inquit S. Chrysostomus
 „mum & mirabile est quod cadentium mul
 „tudo ipsos non terruit non solvit, non
 „tra se tale quid dixerunt, quod multi dicit
 „consueverunt. Si quidem nos primi im
 „nem adoraremus, id peccatum fuisset. Si
 „ro cum tot millibus hoc facimus quis
 „niam non dabit? quis excusatione digna
 „non censebit? Sed nihil tale aut dixerunt
 „cogitaverunt, tot tyrannorum ruinas
 „cum

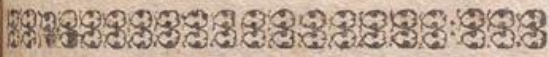
ti. Verum adducti in conspectum regis ab eo-
que iussi deos suos colere statuatque aureã
à se constitutam adorare, animo generoso &
constanti responderunt intrepidi. *Non oportet
nos de hac re respondere tibi. Ecce enim Datus
noster quem colimus, potest eripere nos de cami-
no ignis, & de manibus tuis ò Rex liberare.
Quod si noluerit, notum sit tibi ò Rex quia deos
tuos non colimus, & statuam auream quam e-
rexi, non adoramus. Tunc Nabuchodonosor
repletus furore praecepit ut succenderetur for-
nax septuplum, quam succendi consueverat.
Et viris fortissimis de exercitu suo iussit ut li-
gatu pedibus mitterent eos in fornacem ignis
ardentis. Hic admirare constantiam sanctissi-
morum juvenum & fiduciam in Deum, pro
cujus nominis gloriã in confusionem im-
piorum succensam luculentissimo igne for-
nacem velut amœnissimum hortum ingressi,
flamas excusserunt, quibus extincti sunt
carnifices & astantes; ipsos autem non tetigit
omnino ignis, non contristavit, nec quidquam
molestia intulit. Nescio quomodo dicam: mi-
raculum omnem verborum narrationem
transcendit. Etenim vis erat extincta, & non
erat extincta; cum enim circa sanctorum il-
lorum corpora versabatur, erat extincta,
cum vero vincula disrumpere oportuit, non
erat*

„erat extincta. compedes dirupit & talos
 „tetigit, neque intra vincula procedere
 „fuit, vixit tyrannus, & flamma resolvit,
 „& barbari crudelitatem discas, & elementum
 „obedientiam. Quare verò in ignem mille
 „rus eos ligavit? Ut miraculum fieret magis
 „ut mirabilius signum, ne putares esse
 „lorum errorem ea quæ videbantur: non
 „nim ignis ille, ignis fuisset, vincula non
 „sumpsisset: non exterius sedentes milia
 „(quod multò majus) rapuisset. Quid hoc
 „rabilius? Quos continebat ignis, exsoluit
 „quos non continebat, rapuit, ut discas quod
 „non locus sed morum qualitas salutem
 „pænam affert. Eadem corpora & his qui
 „illis, sed non ijdem sensus, propterea
 „eadem passiones, fœnum enim est
 „jacet extra celeriter accenditur: sicut
 „tra aurum, licet intus maneat, magis
 „desert. Peccatis constrictus frustra
 „fugit quia nusquam effugit; illa autem
 „fugerit, etiam si inter innumeros fuerit
 „lites, nemo eum lædere poterit, & in medio
 „ignis non æstuabit; si illa non fugerit, etiam
 „altissimos montium vertices ascendit,
 „in ipsis regum palatijs vindicem
 „sentiet. Sed audi quomodo mutatus
 „rannus, postquam vidit nihil grave pati
 „erat

erant intra fornacem, eos autem qui istos
injecerant, & extra fornacem manebant, &
qui circumsteterant, omnes consumptos
esse. Tunc accessit, ait Scriptura, Nabuchodo-
nosor ad ostium fornacis ignis ardentis, & ait:
Sidrach, Misach, & Abdenago servi Dei ex-
celsi egredimini & venite. Qui paulò ante di-
xerat: Et quis est Deus qui eripiet vos ex
manibus meis? eundem jam confitetur &
veneratur, Deus antea permisit omnia fieri
quacunque tyrannus voluit, ut demonstra-
ret quod à se custoditos offendere nemo
posset. Voluit Rex ipsorum urbem evertere
& non prohibuit Deus; idem voluit capti-
vos ducere, & non impedivit Deus: voluit
ligare, & concessit: in fornacem injicere,
permisit: flammam ultra modum accende-
re, & hoc dimisit. Et quando nihil reliquum
fuerat, sed omnem vim tyrannus exhauste-
rat, tunc suam virtutem demonstravit Deus
& puerorum patientiam; propterea enim
usque in finem tribulationem permisit; ut
insidiantibus & circumventorum philoso-
phiam, & suam demonstraret providentiã.
Jam verò considera puerorum magnani-
mitatem, neque enim ante vocem exilie-
runt (tamen si eos dudum solutos & ambu-
lantes in medio ignis innoxios Rex ipse cõ-
spe-

„spexisset) ne quis putaret ipsos ignem
 „muisse: neque vocati intus manserunt, et
 „ambitiosi esse & contentiosi viderentur.
 „Egressi sunt igitur pleni gloria, illustres om-
 „nibus futuri divinæ potentæ præcones,
 „quin & hostis ipse propriâ voce & lingua
 „per literas omnibus tum pugilum contumacia-
 „tiam, tum Aganothetæ virtutem prædica-
 „vit. Nec deinceps servos suos sed Dei ab-
 „soluti servos vocavit, in quos antea forma-
 „sæ vius accensus fuerat quod statuum suam
 „nollent adorare hoc laudavit & admiratus
 „est quod sibi non obedissent nec tradidissent
 „corpora sua ut servirent dijs alienis. Tam-
 „virtus bonum quod & ipsos hostes habet
 „admiratores & laudatores. Illi pugnaverunt
 „& superaverunt; & victus gratias agerunt
 „quod non ipsos terruit flammæ aspectus,
 „sed spes in Deum consolata est. Magnum e-
 „tenim bonum in Deum sperare quod &
 „barbarus animadvertit & demonstravit
 „quod inde imminens effugerint periculum,
 „proclamavit: *Benedictus Deus Sidrach, Mis-
 „sach & Abdenago, qui misit Angelum suum
 „& eruit servos suos qui crediderunt in eum.*
 Sic ferè S. Chryostomus stylo disertio & gra-
 vi hanc narrat historiam, cujus verbis, si qua
 addidi aut immutavi, ex eodem ipso delu-

pluribus referre ut legentibus tam illustre in Deum fiduciae exemplum incitamento sit ad generose soli Deo fidendum abjecto timore cujuscunque creatae potentiae.

TRACTATUS

DE

FIDUCIA IN DEVM.

LIBER IV.

De mediis quibus conservetur Fiducia in Deum.

Prooemium.

§. I.

Magna promittitur sperantibus in Deo.

Sanctissimus consiliorum ac sapientiae Dei interpret ac Propheta Regius mira & magna promittit ijs qui omnem spem suam atque fiduciam in Deo collocant. *Spera in eo, inquit, & ipse faciet.* psal. 36. Quasi dicat: pungunt te curarum spinæ, invidiæ multorum velut jacula te feriunt, molestiæ varix lancinant